

İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Seyfullah HACİMÜFTÜOĞLU

"Sistemi gelenekler inşa eder. Değişerek zamana adapte olursak vazgeçilmez konuma geliriz"

Bütün doğrular sadece yönümüzü çevirdiğimiz Batı'da değil. Medeniyet inşa edilen her yerde çok büyük doğrular var ve o doğrular bizim yitik malımızdır. Bizim onları her halükârda almamız lazım. Dolayısıyla nitelikli yetiştirdiğimiz insan üzerine mevcut geleneğimizi de muhafaza ederek kendimizi yenileyip yolumuza devam etmemiz lazım.

Röportaj: Dr. Kasım TURGUT

K. TURGUT: Sayın Müsteşarım, öncelikle İdarecinin Sesi Dergisinin röportaj talebini kabul ettiğiniz için sizlere teşekkür ediyoruz. İdarecinin Sesi Dergisinin Eylül- Ekim 2012 sayısında; "Yeni yönetim anlayışı çerçevesinde mülki idare amirlerinin misyonu" üzerine bir röportaj gerçekleştirmiştik. Bu röportaj, meslektaşlarımız tarafından ilgiyle takip edildi ve akabinde geri dönüşlere baktığımız zaman meslektaşlarımızın bu dönemdeki misyonlarını kavramaları

açısından yol gösterici olduğunu söyleyebiliriz. Bir önceki röportajımızda; *"Bizim esas misyonumuz bir duruş sergilemektir. Nasıl duruş sergileyeceğimizi bilmektir. Bu yüzden hak ve özgürlüklerin müesseseseleşip kalıcı hale gelmesine aracılık eden bir mülki idare amiri olmayı isterim"* demiştiniz. Bu kapsamda güncel yönetim sorunlarını da göz önünde bulundurduğumuzda mülki idare amirleri yeni misyonları bağlamında nasıl bir duruş sergilemelidirler?

S. HACİMÜFTÜOĞLU: Hem İdareciler Derneği yöneticilerine, hem de sizlere çok teşekkür ediyorum. Geçen yıl yaptığımız mülakatın üzerinden fazla vakit geçmedi. İşin doğrusu, ben bu kadar kısa sürede haklı çıkacağımı hiç düşünmüyordum. Belki beş-on yıl kadar diye bir tahminim vardı ama bu kadar hızlı beklemiyordum. Zaman bunu bize dikte ettirdi. Mülki idare amirleri nasıl olmalı? Yol, su gibi altyapı hizmetleri ile mi uğraşmalı, yoksa artık insanların daha fazla önem-

sediği işlerle mi uğraşmalı? Türkiye’de başka birimlerce yapılacak veya tamamlanmış işlerin peşinden koşmaktansa, gelecekte üzerimize görev olarak verileceğini gördüğümüz, sinyali aldığımız hususlarda şimdiden hazırlıklı ve donanımlı olup, yola devam etmemizin daha anlamlı olduğunu düşünüyorum. Bunun sahil bir gelecek inşa etmek anlamına geleceğini değerlendiriyorum.

Geçen yıl yaptığımız mülakattan sonra meydana gelen gelişmeler gösterdi ki, mülki idare müessesesi olmazsa, kişi hak ve özgürlükleri etkili bir şekilde korunamaz. Bunu yaşadık ve gördük. Eğer mülki idare amiri iyi bir duruş sergilerse, sığınacak liman olur. Sığınacak liman ilçede kaymakam, ilde vali olabi-

Eğer gelecekte bir şey söylemeyi kendimize murat edinmişsek ve mesleğimiz gelecekte de millete faydalı olsun, hizmet etsin diyorsak kendimizi buna hazırlamalıyız. Gelecekte önümüze ne gibi meseleler çıkacak, bunları düşünerek, tek tek tadat ederek ve daha sonra da dönüp bunlara yönelik politika belirleyerek yolumuza devam etmeliyiz. Eğer bunu yapabilirsek mülki idare amirliği mesleği gelecekte bugünkünden daha kıymetli hale gelir.

lirse 81 ilde hak ve özgürlüklerin kullanılmasında vatandaş açısından hiçbir boşluk oluşmaz. Vatandaş; “Eğer hakkım ihlal edilirse aslında önce mahkemeye gitmem, uzun süreler yaşamam gerekmez, idarede birkaç günde hakkım tesis edilir” diyebilir. Diyebilmeli de.

Biz, tam da bu aşamadayız. İşte her mülki idare amiri, ister vali, ister kaymakam, ister vali yardımcısı, ister mülkiye müfettişi, isterse merkezde çalışan mülki idare amiri olsun, söz ve fiilleriyle bu vazgeçilmezliği inşa etmekle mükelleftir. Eğer gelecekte bir şey söylemeyi kendimize murat edinmişsek ve mesleğimiz gelecekte de millete faydalı olsun, hizmet etsin diyorsak, kendimizi buna hazırlamalıyız. Gelecekte önümüze ne gibi meseleler çıkacak, bunları düşünerek, tek tek tadat ederek ve daha sonra da dönüp bunlara yönelik politika belirleyerek yolumuza devam etmeliyiz. Eğer bunu yapabilirsek mülki idare amirliği mesleği gelecekte bugünkünden daha kıymetli hale gelir. Nerede bir sorun varsa, orada “Çözüm için kim?” diye sorulduğunda, akla ilk gelecek olan vali ve kaymakam olacaktır diye düşünüyorum.

Hatırlarsanız: “Adalet, sadece adliye teşkilatlarında dağıtılan bir hizmet değildir. Esas adalet, idarede olur” demiştim. Bugün de aynı şeyi söylüyorum, muhtemelen yarın herkes bunu söyleyecek. Kim bilir benden önce de kaç bin kişi bunu söyledi. Yani ben yeni bir şey söylemiyorum. Adaleti idare dağıtmalı ki, mahkemeye daha az iş düşsün. İdare adil olmadığı sürece mahkemelerin iş yükü de artar. Dolayısıyla adalet konusunda söz ve eylemlerimiz uyumlu olacak. Sadece eylem yetmiyor, sözümüz de eylemlerimize paralel olacak.

Türkiye’de başka birimlerce yapılacak veya tamamlanmış işlerin peşinden koşmaktansa, gelecekte üzerimize görev olarak verileceğini gördüğümüz, sinyali aldığımız hususlarda şimdiden hazırlıklı ve donanımlı olup, yola devam etmemizin daha anlamlı olduğunu düşünüyorum.

K. TURGUT: Sayın Müsteşarım, bir duruş sergileme bağlamında, İdareciler Derneğinin kullandığı bir simge var; orkestra şefi. Kurumlar arasındaki uyumun, dengenin ahengin taşrada ortaya çıkarılması ve çerçevesinde mülki idare amirleri bu uyumu sağlamak için nasıl bir duruş sergilemelidirler?

S. HACİMÜFTÜOĞLU: İki hususla olur; adalet ve güven. Çalışanlar ve vatandaş size güvenecek. Yargı ve üniversite mensupları da size güvenecek. Bunun için beslenme kaynağımızın birincisi doğru bilgidir. Kendimizi iyi yetiştireceğiz; hem günü anlayacağız, hem de geleceği okuyacağız ve ona göre tedbir alacağız. Bu iki nitelik bir mülki idare amirinde birleştiği zaman, hem vatandaşta hem de kamu görevlilerinde mülki idareye karşı güven oluşur. Güven oluştuğu andan itibaren yanlıştır olsa bile, vatandaşın değerlendirmesi şu olur: “Yapılanda bir hikmet var, bu adam yanlış yapmaz.” Bu sırada siz zaman kazanır-

Bulunduğunuz görev son göreviniz olabilir. Dolayısıyla dik durun. Rızkı kimse vermiyor, rızkı Allah verir, aracılık eden de millettir. Millet çalışır, vergi öder, o vergi döner sizin maaşınız olur, maaşınız da sizin rızkınız olur. Dolayısıyla patronu iyi bilmek gerekir, patron millet. O zaman eğilip bükülmeye de gerek yok.

sınız, yanlışınızı da tashih edersiniz. Vatandaş ve sizinle beraber çalışanlar bunun farkına varır. Aslında adil olmanın içinde zaten güven de vardır. Size güvenecek insanlar. Hakikaten adilsinizdir ama güven konusunda küçük bir sorun varsa, vatandaş adil olup olmadığınız konusunda da tereddüde düşer.

Günü anlayacaksınız. Bugün ne oluyor? En iyi değerlendirmeyi yapabilecek durumda olmalısınız. Bu da fazlasıyla okumayı, fazlasıyla analiz yapmayı ve doğru sonuçlara varmayı gerektiriyor. Sonuçlar acı bile olsa, hakikat ne ise onu kabul lenip çarelerini bulmak gerekiyor. Kendi kendimizi tenkit edebilmeliyiz. "Şurada yanlış yaptım" diyemiyoruz, nefsimize ağır geliyor. Mülki idare amiri" yanlış yaptım, ama bir daha

yapmayacağım" diyebilirse güven tesis eder.

Bilgi güçtür, bilgimiz sahih olacak, doğru olacak, doğru kaynaklardan

Mülki idare amirleri birer limandır. Limanlar gemiye özenmez, daha kucaklayıcıdırlar. Hiçbir şey yapmıyor gibi görünür ama fırtınalı zamanlarda sığınılan yerdir. Son yaşadığımız olaylar da aslında limanın neresi olduğunu çok net bir şekilde ortaya koymuştur.

besleneceğiz. Ben bu kaynakların içinde, özellikle yaşadığımız yerdeki arif insanlara -onların üniversitesi yok, okulu yok- fazlasıyla itibar gösterip, onlarla temasımızın çokça olmasını önemserim.

Bakın, Ceylanpınar'da bir kadıncağz eşim trafik kazasında rahmete gittiği zaman taziye gelmişti; Ne tanıyor, ne de biliyordum. Muhtemelen okul da görmemişti. Taziye geldi, kalabalığın içinde; "Oğlum, yaradan ölünmez, Yaradan öldürür. Başın sağ olsun." dedi ve gitti. Bu sözü ancak arif insanlar söyler. Öyle ellili yaşlarda bir teyze, demek ki kaymakamına taziyede bulunmaya ihtiyaç hissetti ve bu sözü söyledi. Kaç kitap çıkar bundan? İnanın bütün yaralarım sarıldı, toparlandım. Bir abla, bir anne bu kadar

**Arif insanlardan aldıklarımızı
davranış haline getirirsek
mülki idare amiri ilk
başvurulan ve en son sözü
söyleyen kişi haline gelir.**

arif olabilir mi? Olabilirmiş demek ki. O arif insanları bulmamız ve yol haritamızı belirlerken onlardan istifade etmemiz gerekir. Anadolu'nun yetiştirdiği manevi şahsiyetlerden Alvarlı Efe Hazretlerinin bir deyişi vardır. Der ki;

**Âşık der inci den den
İncinme incidenden
Kemalde noksan imiş
İncinen incidenden.**

Bundan istifade etmeyen mülki idare amirleri vatandaşla ilişkilerinde sorunlar yaşar. Biz bunları ihmal ettik. Bu arif insanların yol göstericiliğinden yeterince faydalanamadık. Belki sağa sola dokunacak ama bunu söylemem lazım; aydın

**Biz İdari Araştırmalar Vakfı
aracılığı ile “Mülki İdare
Algısı” çalışması yaptırdık.
Bir şeyi söyleyeyim sadece:
“Hizmet deyince akla
kim geliyor?” sorusuna
“belediye başkanları”,
“Güven deyince kim akla
geliyor?” sorusuna “Mülki
İdare Amirleri” cevap
olarak işaretlenmiş.**

olarak bilinen ve ekmeğini bu yolla kazananların söyledikleriyle arif insanları birbirinden ayırıp istifade etmemiz lazım. Bazı şeyleri, ekmeğini bundan kazanmayanların söylediği sözler üzerine inşa etmemiz gerekir diye düşünüyorum. O arif insanlardan aldıklarımızı davranış haline getirirsek mülki idare amiri ilk başvurulmuş ve en son sözü söyleyen kişi haline gelir.

Bu işlerin parayla pulla asla ilgisi yoktur. Son zamanlarda mülki idare amiri arkadaşlarımızın, il özel idarelerindeki yetkiler gidiyor diye yakınmalarını duyuyorum. Ben bundan dertlenmemenin gerektiğini düşünüyorum. Tam tersi, angarya işler gidiyor, esas işlerimize dönüyoruz. Yol yapmak güzel şeydir, su götürmek iyi bir hizmettir. Bırakalım bunu belediyeler yapsın. Bizim yapacak çok daha fazla işimiz var. Bu memleketin 17 milyon öğrencisi var. 17 milyon dediğiniz, dünyada resmen tanınan 193 ülke içerisinde, 131 ülkenin nüfusundan fazladır. 17 milyona yönelik sorumluluğumuz yetmez mi? Sadece onlarla ilgilensek, sadece onlarla haşır neşir olsak... 10 milyona yakın -bu tartışılıyor, 12 milyona çıkaran var, 7 milyona indiren var- engelli vatandaşımız var. Bunlara yönelik yapacağımız çok fazla iş var.

Kimsesizler var, muhtaçlar var. Ülke-mizdeki bütün dezavantajlı grupların haklarının korunmasına yönelik çalışmaların yapılması gerekir. Geleceği okuma adına bunlara yönelik politikaları kafamızda belirlemeliyiz. Bana sorarsanız mevzuat değişikliğine ihtiyaç duymadan her il ve ilçe kendi modelini inşa edebilir. İstanbul'daki modelin Malatya'da işlemeyeceğini hepimizin bilmesi lazım. İlçede kendi modelini geliştirip bu bahsettiğimiz adalet ve gü-

**Sayın Bakanımızın çok
kıymet verdiği bir sözü
var; “23 yaşında kaymakam
olursunuz, sizden 40 yaşında
gibi davranmanızı isterler.
65 yaşına gelirsiniz, o zaman
da sizden 40 yaşında gibi
davranmanız beklenir.”**

ven müessesesini inşa ederek, onun etrafında müesseseleştirerek, mülki idare vatandaşlarımızın vazgeçilmezi haline gelebilir. Şimdi ben bunu söylerken sanki mülki idare-den vazgeçilmiş gibi algılanmasın. Yapacak işimiz çok fazla. Yeter ki biz bunu dert edinelim ve bu derdi çözmek için gayret sarf edelim. Millet'in meselelerini dert edinmemiz lazım. Millet'in meselesini dert edindiğimizde zaten bizim geleceğimiz bakidir.

K. TURGUT: Küreselleşme ile birlikte illerin yönetim sürecinde değişiklikler yaşandığını vurgulamıştınız ve “görünür olmadan vatandaşın mal ve can güvenliğini sağlama işinin ön plana geçtiğini” vurgulamıştınız. Bireyler için güvenli yaşam alanı oluşturma görevi bağlamında mülki idare amirlerinin yapması gereken konular hakkında neler söylemek istersiniz?

S. HACİMÜFTÜOĞLU: Sayın Turgut, benim söylediğim gök kubbe altında söylenmemiş bir söz değil, önce bunu söyleyeyim. Bu zaten bütün zamanların tartışma konusudur. “Ama nasıl?” bu konuda farklılıklar var. Güvenliği sağlarsın, ortalıkta fazla görünür olursun, ellerinde silah, affili kıyafetlerle çokça adam

Yapacak işimiz çok fazla. Yeter ki biz bunu derd edinelim ve bu derdi çözmek için gayret sarf edelim. Milletin meselelerini derd edinmemiz lazım. Milletin meselesini derd edindiğimizde zaten bizim geleceğimiz bakidir.

görürsün. Böyle de sağlarsınız güvenliği ama bu sürdürülebilir değildir. Böyle bir ortamda kendinizi emin hissedebilirsiniz. “Bizim can ve mal güvenliğimiz yerindedir” diye düşünürsünüz ama bu uzun vadeli olarak kabul edilebilir bir şey değildir. İnsanoğlu fitraten sevmez fazlasıyla kontrol edilmeyi. Neden? Nefsine ağır gelir. “Ben yanlış adam mıyım da etrafta bu kadar adam var. Parasını benim verdiğim, belki benim güvenliğini sağlayan ama bana niye bu kadar güvensiz bu devlet mekanizması, niye bana güvenmiyor? Ben nerede yanlış yapıyorum?” diye sorar insanlar. Her zaman bu soruyu soranlar çoğunlukta olur. Dolayısıyla kabul görmez böyle bir davranış. Siz görünmeyeceksiniz. Elinizde hangi enstrüman varsa,

o enstrümanı vatandaşın lehine, hukuk çerçevesinde, onun can ve mal güvenliğini, özgürlüğünü kendisine hissettirmeden sağlamanız lazım. Biz bunu yaparız. Buna yönelik enstrümanlarımız fazlasıyla mevcut. O yüzden konunun üzerinde fazla durmamak lazım. Her mülki idare amirinin kendi iline, kendi ilçesine göre bunu sağlama imkânı var. Görünür olmayacaksınız. Görünmeden ama kişi hak ve hürriyetlerini ihlal etmeden, hukuka saygılı olarak güvenli ortamı sağlayacaksınız. Rahatsız etmeyeceksiniz, vatandaş da sizden rahatsız olmayacak ama her zaman söylediğim gibi; “sabahın saat 04.00’ünde eğer birkaç mahalle öteden bir arkadaşınız sizi aramışsa, “Rahatsızım, gelebilir misin, beni hastaneye götürebilir misin?”

dediğinde, siz; “Tabii ki gelirim ve hemen geliyorum” diyebiliyorsanız, kapının dışına çıktığınızda arabanızı orada bulacağınızdan eminseniz, yolda ilerlerken kimsenin size bir şey sormayacağından, yolunuzu kesmeyeceğinden eminseniz, arkadaşınızın apartmanına girdiğinizde hiçbir korku yaşamazsanız, arkadaşınızı alıp, aynı rahatlık içinde hastaneye götürebilirseniz, bu arada da kimseyi görmezseniz, biz işimizi iyi yaptık demektir.

Endişesiz bir ortam oluşturmak gerekiyor. O zaman yatırım da olur, kaliteli eğitim de olur, o zaman kavgada da azalır. Yani korkudan kavga azalmaz, kavga güvenli ortamda azalır. Devlete güvenirsiniz, milletin oluşturduğu müesseselere güvenirsiniz, o ortamı bozmamak için kav-

**Halil Rifat Paşa'nın
unutmamamız lazım
gelen bir sözü var.
Halil Rifat Paşa diyor
ki: "Mutasarrıflıkta
yaptığım hizmetleri,
valiliğimde
dil-hahım üzre
yerine getiremedim.
Şimdi bana
sadrizam diyorlar,
yapamıyorum. Her
vaktin işi ve gidişinin
istidada tabi olacağı
sizce de mücerrep ve
müsellemdir"**

ga da etmezsiniz. Dolayısıyla rahat bir ortamı oluşturmak ve gelecekte yapabileceklerinizi bugünden düşünebilme ve planlayabilme ortamını hazırlarsak bizim yapacağımız çok şey kalmaz. Bunları sağlamak çok kolay değil. O sebeple çok nitelikli yetiştirmemiz gerekiyor. Benim kanaatime göre merkezde beş-on yıl çalıştıktan sonra, sahip olunan tecrübeyle tekrar ilçelere gitmenin hizmette

etkili sonuçlar doğuracağını düşünüyorum. Mülki idare amirlerinin yetiştirilmesinde önce süreyi üç yıldan beş yıla çıkarmamız gerekiyor. Arkadaşlarımızın yetiştirme döneminde merkez hizmetini çoğaltmamız, teftiş hizmetini çoğaltmamız, kaymakamları müfettiş kaymakam olarak yetiştirmemiz gerekecek bundan sonra.

Adalet ve güven konularını ilçesinde müesseseleştirecek meslektaşlarımızın iyi yetişmesi gerekir. İlçeye gidildiğinde hem yaş olgunluğu, hem de olgunlaşmış bilgi ile daha etkili olunacağını düşünüyorum. Yaş ve bilgi birikimiyle beslenen bu olgunluğun getirisinin çok daha fazla olacağı aşikardır.

K. TURGUT: Sayın Müsteşarım. Yeni Anayasa ile ilgili tartışmaları incelediğimiz zaman; "yeni anayasanın sistem dönüşümünü esas alması gerektiği" ağırlıklı olarak vurgulandı. Sizde idarede esas olan öncelikli hususun sistem kurmak olduğunu söylediniz. Bu kapsamda Türkiye'nin il idaresi sisteminde nasıl bir dönüşüm öngörülmektedir. Sistem kurma konusunda mülki idareye düşen görevler nelerdir?

S. HACIMÜFTÜOĞLU: Aslında ipucu verdim. Kaymakam adaylarının yetiştirilmesinden başlamamız gerekir. Bir müessese kendisini yenileyemezse önünde-sonunda geride kalır. Kendini yenileyememiş bir müessese bir dönem geçmişiyse övünerek yoluna devam eder, ama sonunda başkalarının çok mesafe kat ettiğini görerek bulunduğu yerde moralsiz bir şekilde çöker kalır. O yüzden, elbette kendimizi yenilememiz lazım. Belki diğer birimlerde de benzer değişiklikleri yapmak gerekir.

Bunlar belki çok sıradan görülüyor ama bunlar sistemi değiştirir. Zaten kişi değişecek ki sistem değişsin. Çok güzel bir söz var, "Sistemden beslenenler sistemi değiştiremezler" diye. Aslında içinde doğruluk payı oldukça yüksek bir söz. Yetiştirme döneminde beslenme kaynaklarını da değiştirmemiz gerekir. Mesela şimdi kaymakam adaylarının yetiştirilmesinde ne yapıyoruz önce bunu değerlendirelim. Bunu kısmen yapmaya başladık. Tunus, Rusya ve Fransa'ya kaymakam adayı gönderiyoruz. Mesela bu sene İçişleri Bakanlığı personelinden yurt dışına gidecekleri Avustralya'ya gönderdik. Gelecek yıl belki Türk Cumhuriyetlerine ve Balkan ülkelerine göndereceğiz. Vizyon kazandırmaya yönelik çalışmalar bunlar. Oralarda neler oluyor? Oralar bizden ne bekliyor? Biz oralardan neler alabiliriz?

Bütün doğrular sadece yönümüzü çevirdiğimiz Batı'da değil. Medeniyet inşa edilen her yerde çok büyük doğrular var ve o doğrular bizim yitik malımızdır. Bizim onları her hâlükârda almamız lazım. Dolayısıyla nitelikli yetiştirdiğimiz insan üzerine mevcut geleneğimizi de muhafaza ederek kendimizi yenileyip yolumuza devam etmemiz lazım. Bunu söylediğinizde eğer bulunduğu yerden memnunsalarsa buna direnirler ama uzun vadede hem kendileri, hem sistem kazanır hem de müessese kazanır. Kısa vadede rahatsız etse de uzun vadede hep kazandırır. Bunu, çok önemsiyorum. Yani sıfırdan müessese inşa etmekten yana değilim. Çünkü sistemi gelenekler inşa eder. Ama zaman içinde sistem hantallaşır. Paslanan yerlerini temizlemek eksik kalan kısımlarını tamamlamak, da bizim işimiz. Değişerek zamana ve geleceğe adapte olarak yola devam edersek,

vazgeçilmez konuma geliriz. Vazgeçilmezlik önemli bir şey midir? Bana göre vatandaşa hizmet konusunda vazgeçilmez olmak; ana ilke olmalı, yoksa kişisel vazgeçilmezlik değil.

Bu anlayışın karşılığı olan bir söz vardır; “mezarlıklar kendini vazgeçilmez sananlarla doludur” derler. Vatandaşa, millete hizmette vazgeçilmez miyiz, değil miyiz, bu konuda rekabet etmek durumundayız. “Ben daha iyi hizmet ederim” demeliyiz. Buna zaten vatandaş hakemlik yapar; “evet, sen daha iyisin” der. İşte bunu dedirtmekle mükellefiz. Bunu dedirtecek mekanizmanın ne olacağını da bugünden geleceği okuyarak belirlemeliyiz ve yolumuza devam etmeliyiz. Elbette sistemde büyük değişimler olacak ama bunun taşıyıcı iskeleti mülki idare amirliği olmalıdır. Bu sebeple mülki idare amiri iyi yetişmelidir. Sayın Bakanımızın çok kıymet verdiği bir sözü var; “23 yaşında kaymakam olursunuz, sizden 40 yaşında gibi davranmanızı isterler. 65 yaşına gelirsiniz, o zaman da sizden 40 yaşında gibi davranmanız beklenir.” Aslında bunun içinde gizli her şey. 23 yaşındayken 40 yaşındaki olgunluğu, 65 yaşındayken de 40 yaşındaki hareketliliği göstereceksiniz. Bu tanımlamanın içinde yine hizmet etmekte bir vazgeçilmezlik var, yoksa bizim vazgeçilmezliğimiz kişisel değildir. 80 milyon insanın vazgeçilmezi olmalıyız, geri kalanı kendi işini görüyor, sana ihtiyacı yok. Bir okulun öğretmen ne kadar size ihtiyacı olur ki! Ama okuldaki öğrencinin sana ihtiyacı var. Okuldaki öğrencinin ortamını iyileştirdiğinizde öğretmenin sorunu da kendiliğinden çözülüyor zaten.

Organize sanayi bölgesinde çalışan işçinin sigortası varsa, maaşını

da alıyorsa sizden ne isteyebilir ki! Güvenli bir ortam ister. Oradan kazandığı parayı harcarken kendinden, geleceğinden, çocuklarından emin olmak ister. Devlet dediğiniz de bunu sağlar esasında. Geri kalanları vatandaşın kendisi çözer. Aylarca kapısının çalınmadığı gerçeğiyle karşı karşıya olan bir vatandaşın kapısını çalan da biz olmalıyız. “Çok yol yaptı, çok köprü yaptı” diye bilinen valilerden daha fazla “Bize çok iyi davranırdı, bizimle ilgilenirdi, derdimizi dinledi, çok iyi adamdı” diye hatırlanan valiler vardır.

Biz İdari Araştırmalar Vakfı aracılığı ile “Mülki İdare Algısı” çalışması yaptık. Bir şeyi söyleyeyim sadece: “Hizmet deyince akla kim geliyor?” sorusuna “Belediye Başkanları”, “Güven deyince kim akla geliyor?” sorusuna “Mülki İdare Amirleri” cevap olarak işaretlenmiş. Bunu biz sormadık, akademisyenler sordu vatandaş cevap verdi. Güvenli ortam, adil davranmak bu sebeple çok önemlidir.

Mülki idare amirleri birer limandır. Limanlar gemiye özenmez, daha kucaklayıcıdır. Hiçbir şey yapmıyor gibi görünür ama fırtınalı zamanlarda sığınılan yerdir. Son yaşadığımız olaylar da aslında limanın neresi olduğunu çok net bir şekilde ortaya koymuştur.

Keşke yaşamasaydık ama bu olaylar gösterdi ki, mülki idare mesleği bir limanmış ve fırtınalı zamanlarda sığınılacak yermiş. Bunu görmekten bir taraftan da rahatsızım. Olmasaydı keşke, bu sıkıntılar hiç yaşanmasaydı. Demek ki tarifimiz doğruymuş. Liman yük taşımaz, yükü gemiler taşır. Hizmet veren müesseseler olarak tanımlayabilirsiniz bu gemileri, ama geminin fırtınaya tu-

Kendimizi iyi yetiştireceğiz; hem günü anlayacağız, hem de geleceği okuyacağız ve ona göre tedbir alacağız. Bu iki nitelik bir mülki idare amirinde birleştiğinde hem vatandaşta hem de kamu görevlilerinde mülki idareye karşı güven oluşur.

tulduğunda sığınacağı yer bir limanı olmalı, işte orası mülki idaredir.

Biz işi yaptırırız, kontrol ederiz, takip ederiz, vatandaşın menfaatine midir, değil midir, ona bakarız. Yanlış yapılıyorsa ilgililer hakkında gereğini yaparız. Bizatihi işin peşine düşmeyiz. Bunun gereğini yapacak birimler var, yapmıyorsa yaptıracağız. İşte o dediğimiz orkestra şefliği de zaten bu noktada ortaya çıkıyor. Yani siz bir orkestra şefi olarak ens-trüman çalmıyorsunuz.

Sıfırdan müessese inşa

etmekten yana değilim.

Çünkü sistemi gelenekler

inşa eder. Ama zaman içinde

sistem hantallaşır. Paslanan

yerlerini temizlemek eksik

kalan kısımlarını tamamlamak

da bizim işimiz. Değişerek

zamana ve geleceğe adapte

olarak yola devam edersek,

vazgeçilmez konuma geliriz.

**Endişesiz bir ortam
oluşturmak gerekiyor. O
zaman yatırım da olur, kaliteli
eğitim de olur, o zaman kavga
da azalır. Yani korkudan
kavga azalmaz, kavga güvenli
ortamda azalır.**

K. TURGUT: Sayın Müsteşarım, bir röportajınızda “yaptığımız her görevi son görevimizmiş gibi yapmalıyız” şeklinde beyanınızı okumuştum. Bu eksende meslektaşlarımıza tavsiyeleriniz nelerdir?

S. HACİMÜFTÜOĞLU: Konuyla ilgili Osmanlı döneminin değerli valilerinden Halil Rıfat Paşa'nın unutmamamız lazım gelen bir sözü var. Halil Rıfat Paşa diyor ki: “Mutasarrıflıkta yaptığım hizmetleri, valiliğimde dil-hahım üze yerine getiremedim. Şimdi bana sadrazam diyorlar, yapamıyorum. Her vaktin işi ve gidişinin istidada tabi olacağı sizce de mücerrep ve müsellemdir.” Kişisel olarak, bu benim hayat felsefemdir. Bu benim son görevim olabilir, ayrılabilirim. İnsanoğlu fani, ölebiliriz. Kızarız, istifa edebiliriz.

Görevden alabilirler. O kadar çok seçenek var ki, kalmamız bir mucize esasında. Belki de, vatandaş; “Artık hizmetinize ihtiyaç duymuyorum, çek git” der, siz mecburen ayrılırsınız.

Bulunduğunuz görev son göreviniz olabilir. Dolayısıyla dik durun. Rızkı kimse vermiyor, rızkı Allah verir, aracılık eden de millettir. Millet çalışır, vergi öder, o vergi döner sizin maaşınız olur, maaşınız da sizin rızkınız olur. Dolayısıyla patronu iyi bilmek gerekir, patron millet. O zaman eğilip bükülmeye de gerek yok. Son göreviniz olabilir; eğer son göreviniz ise o zaman sizin patronunuzun yani milletin dediklerine bakın, başka patron tanımanıza da gerek yok.

Size gelen talepler vatandaşın dedikleriyle paralel ise yapın, tereddüt etmeyin. Vatandaşın evet dediğine başkası da diyorsa, o diyor diye yapmazlık da etmemek lazım. Yani vatandaşın talebi üzerine bir işi yapmak sizi rahatlatıyorsa, vicdani bir sıkıntı doğurmuyorsa sağa sola hiç bakmaya gerek yoktur. “Filan ne der, falan ne der” demeden o işi yapmak lazım. Çünkü kısa süreli kaybınız olsa bile uzun sürede o size her halükârda kazanç getirir.

**Bana göre vatandaşa hizmet
konusunda vazgeçilmez
olmak; ana ilke olmalı, yoksa
kişisel vazgeçilmezlik değil. Bu
anlayışın karşılığı olan bir söz
vardır; “mezarlıklar kendini
vazgeçilmez sananlarla
doludur” derler. Vatandaşa,
millete hizmette vazgeçilmez
miyiz, değil miyiz, bu konuda
rekabet etmek durumundayız.**

Toplumun teşekkürü, tebessümü, teveccühü sizi kazançlı kılar. Yoksa maaşınızı artırmaz da, azaltmaz da. Oysaki, vatandaşla karşılaştığınızda gösterdiği teveccüh, içten tebessüm ve teşekkür sizi kazançlı kılar. Daha ne olsun! Bu sebeple son görev diye bakmak lazım her göreve. Son görev olmaması bir mucizedir zaten.

K. TURGUT: Oldukça yararlı olduğunu düşündüğümüz bu sohbet için çok teşekkür ediyoruz.

